Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вlашагlкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГlАЛГlАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШИНАРА, 21 ИЮЛЬ, 1981 ШУ. ● № 87 (6377). ● Мах 2 кеп.

Цхьайтталагlча пятилетка хьалхарча шера республикерча промышленни предприятешта юкъе яьржача социалистически яхье хьалхара моттиг дlа да хепаш хьайоагlарех я «Союзавтоматстром» ВНПО Грозненски опытно-экспериментальни завода коллектив. Дlабахача алх бетта яхье дьахача къахьегама толамий итогаш йича укх денощна хьалхара моттиг а хьожаеш, цунна елар КПСС обкома, Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома карара кара тела Цlе байрах. Из байрах бахьача вiашагIйолча цехах ца тlаготтарах лоацадаь цхьа-кхета шийна заводо хьалхара балла кулгаланча Кузьмин Анатоле кулгалдеча йьълагlча цеха коллектив. Ер шу доладелча денз дукхьал цо ше планал совгlа даьккхад 6200 тонн гаргга мехкдаьтта.

Дlадахача шерашка тlехьаюсаш а я, пачхьалкхен декхар тlядусаш а я яхаш хадданза юлаш из рудай йоаца материалаш йоахачен чакхйоахачен Карабулакски завода коллектив. Укх шера даим республикерча промышленни предприятешта юкъе хьалха латташ хьайоагlарех я из. Цу коталоний новкъа ала мишта вiаштlехьдаьннад

ДАЛА ДОАГlАШ ДЕННА СОВГlАТАШ

мишта республиканcки сийлен Улга тlа а йихьар заводa коллектив. Из деза совгlат шоашта дала а доагlаш денна хиларахи шоай производственни хьокхамехи лаьца хоам бир редакце предприяте планови отдела инженера-экономиста **Афанасенко Светлана Павловнас**.

Дерригача техниво-экономически хьокхамий ах шера плая дикка тlехкхоачашъяьй завода болхлоша, яхаш хоам бу цо. Пачхьалкхен планал совгlа арахийцай 70 эзар гаргга сом мах бола товарни продукци, маьхала яьккхай 51 эзар сома маьха тайп-тайпара продукци. Къахьегама овсарле лакхъяра алх бетта план 102,6 процент кхоачашъяьй завода коллективо. Планал совгlа хьа мел яь продукци из лакхъяра чотагlа арахийца я. Заданел совгlа продукци маьхала яккхарах, вlамигчун а докхачун а кхом барах, арахецача продукцега дlабоза мах лохбарах укх шера планал совгlа завода болхлоша пачхьалкхенна баь пайда 27 эзар сом да. Шоай производственни техниво-экономически хьокхамаш тlа-тlа тоадеш къахьегаш ба уж укх июль бетта а. Хьалхарча ах бетта задани дикка тlехкхоачашъяьй цар.

Массала санна завода цехашта, участкашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалха латташ хьайоагlа Кучеренко Василий Иванович кертe латтача электромонтажни участка коллектив.

Укх шера тlанийца социалистически декхараш мишта кхоачашду шун коллективо аьнна тха корреспондента даьча хаттара жоп а луш, «Старогрознефть» НГДУ планови отдела начальника заместитела **Ильичева Галина Николаевнас** аьлар: Мехкдаьттен гlаля йоахача тха управлене коллективо толаме кхоачаши тlехкхоачаши ю шера тlанийца хиннача социалистически декхарий ерригa пункташ. Шера тlанийцача социалистически декхарех планал совгlа дакхха дезаш хинна мехкдаьтта 13600 тонн долча, хlанзалехьа заданел совгlа оаха даьккхад 8350 тонна гаргга «lаьржа дошув». Пачхьалкхен планагlа лаьрхlачул совгlа маьхала яьккхай 127 эзар сома маьха товарни продукци, арахийцай 133 эзар сом мах бола валови продукци».

«Старогрознефть» НГДУ мехкдаьтта доахача цехашта юкъе белгалъяьнна дика къахьегаш, яхье хьалхара моттиг лелаеш я Кузьмин Анатоле кулгалдеча йьълагlча цеха коллектив. Ер шу доладелча денз дукхьал цо ше планал совгlа даьккхад 6200 тонн гаргга мехкдаьтта.

Цудухьа цхьайтталагlча пятилетна хьалхарча шера цхьаккха бутт дlабахийтабац завода коллективо пачхьалкхен плани тlанийца декхараш тlехкхоачаш ца деш. Ах шера планал совгlа цо маьхала яьккхай 16 эзар сома маьха продукци. Товарни продукци арахецара алх бетта план 116,1 процент кхоачаш а веш, заданел совгlа завода болхлоша арахийцай 122 эзар сома маьха товарни продукци. Цу даьккъе заданел совгlа арахийцай 37 эзар кубически метр гаргга рудай йоаца материалаш, 13 эзар гаргга кубически метр жагlа, кхьйола продукци. Нормативно-цlена продукци арахецара план 116,5 процент кхоачашъяьй завода коллективо. Планагlа лаьрхlачул совгlа арахийцай 47 эзар сома мах бола из продукци. Къахьегама овсарле лакхъяра ах шера план 28,1 процент тlехкхоачашъяьй. Планал совгlа ерригa арахийца продукци из лакхъяра чотагlа хьаьй.

Иштта къахьегама толамаш доахача предприяте коллективана дlабахача алх бетта баьча балха итогаш йича республиканcки яхье хьалхара моттиг хьоинаьй. КПСС обкома, Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома карара кара тела Цlе байрах а хьожаеш республиканcки сийлен Улга тlа яьккхай завода коллектив. Дlахойодача хана а но деза совгlат карара ца далийтара яхы тlа а ший хьинар айдаь къахьегаш дlадоладаьд цо шоллагlа ах шу.

Цу даьккъе яьржача социалистически яхье хьалха латташ я укхаза Хашагульгов Мустафас кулгалдеча дробильно-сортировочни цеха коллектив Аушев Альмад керте латтача транспортно-заготовительни цеха болхлойи. Уж гаргга ба ворхl бетта план кхоачашъе а.

Б. КОСТОЕВ.

ХlАРА БАЛХА ДИЙНАХЬА ХЬАДЕР ДУКХАГlА ХИЛИЙТА!

ВОРХl БЕТТА ПЛАН ТlЕХКХОАЧАШЪЯЬЙ

Цхьайтталагlча пятилетка хьалхарча шера тlаяйца доккхий социалистически декхараш мишта кхоачашду шун коллективо аьнна шийга даьча хаттара жоп а луш, Малгобекски буру тохара балхий управлене къахьегамей алапен отдела начальника **Шаповалов Андрей Карповичa** аьлар: укх тlехьарча шерашна цlаккха ца хьийгача бесса хьинар айдонна къахьег тха бурувдеттарашa укх шера. Цхьаккха бутт дlабахийтабац цар тlанийца социалистически декхараш хинал дукха хьалха кхоачаш ца деш. Бурув тохара ворхl бетта план июль бутт бовча денощна кхоачаш а ль, хlанзале август бетта чотагlа цар техад 1400 метр бурув. Июль бутт бовлехьа кхоачашъе лерхl цар бурув тохара бархl бетта задани а».

Бурувдеттараша тоадаьд шоай техниво-экономически хьокхамаш а. Къахьегама овсарле лакхъяра задани 37,3 процент тlехкхоачашъяьй. Из лакхъяра чотагlа техад планал совгlа мел теха бурув. Бетта цхьан станокаца бурув тохара задани 113,4 процент кхоачаш а еш, хlара станокаца бетта тоха бурув 135 метр хилар. Бурув тохаре сухел лаккхъярах, химически реагенташ, электроэнерги, кхьйола материалаш кхоярах, бурув деттача остех биэза пайда нийбарах укх шера 108 эзар сом пайда баьб, бурувдеттараша.

Хlара балха дийнахьа хьадер дукхагlа хилийта!» яхача девизагlа яьржача социалистически яхье хьалха латташ хьайоагlа буровой начальникаш Галаев lаьлий lийсан Галаев Зяутдина lаьлеи керте латтача буровой коллективаш. Цар хlанзалехьа кхоачашъяьй бурув тохара бархl бетта план.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

ДЕРРИГА БАЛХАШ ЦХЬАН КОМПЛЕКСАГlА

Доккхий социалистически декхараш тlаяйцад укх шера «Назрановский» совхоза къахьегамхоша. Планагlа 1120 тонн ялат дохка дезача цар дош деннад пачхьалкхенна 2000 тонн совгlа дохка.

3145 гектара тlера ялат чуэца дезаш да совхое, царех 710 гектара тlара мукх, 75 гектара тlара кен, юхедисар кlа. Таханарча дийнахьа совхоэ чуийца даьккхад 800 гектара тlара ялат.

Тхо да цу совхоза Нальсар-Корттерча отделене. Кхай тlа гуш я массехк комбайн, подборщикош, чах кепаш еш йола агрегаташ, автомашенаш. Цига нийсбелар тхона совхоза директор Беков Мурад, отделене управляющи Бекмурзиев Къурейш.

— Мишта лел шун ялат чуэцара гlулакх? — аьнна хаьттача:

— Ерригa тха отделене чуэца дезаш да 610 гектара тlара ялат. Царех 384 гектара тlа ба мукх, юхедисар кlа. Цхьа кlира хьалха доладениад тхо мукх чуэца, — аьнна жоп лу Бекмурзиев Къурейша. — 280 гектара тlара мукх хьекха касарех

Репортаж

Юбилле дьыниад тхо, 70 гектара тlа хиннар оаха хьаькхари ардари цхьана долаш чуийцар. Хlара гектаро тхона лу юкъера лаьрхlача 19 центнер совгlа, планагlа 18 мера йоацача. Оаха хlанна чуэцар я хьалагlа йола участок, ялат мехо lодужадаьд, цудухьа цхьан оагlорахьара мера чуэца йиш яц из.

Тхо къамаьл деш латташ хьигучайоал тlа цlе байрах агlа Васильев Анатоле лелаю «Нива» яха комбайн. Цунна тlехьа йоагlа Ужахов Аслангире, Майсигов Вашира лелаеряш.

Тхона гаьна йоаддаш социалистически яхье а хьалхе лелаеш волча Васильева комбайн. Сиха жатнага а хьена, кхай тlа хьанханза мукх бусе а хьена тхона тlавера из.

— Мишта лел ялат чуэцара балхаш? — хаьттача: — Тха отделенерча механизатораша социалистически декхар тlаийцад 10—12 дийнахьа деррига ялат чуэца. Норматlа 11 гектара тlара ялат касарех lодилла дезача са новкъостий вlаштlехьдоал 13-14 гектара тlара ялат хьакха. Тха отделене мел йола техника болх беш я кхай тlа, аьлар цо.

Кхоъ комбайн я касарех ялат lодуллаш, кхоъ оардаш я. Из оардаш дика къахьегаш ба комбайнераш Беков Темирсултан, Хулагов Мувса, Оскaнов Алихан. Дийнахьара нормаш дукха тlехькхоачашъю цар.

Чах кхо мукъадоашкхош ба Арчаков lумар, Хаштыров Мухьмад. Хlара дийнахьа цар шоай сменни нормаш кхоачашъю 120-130 процент. Таханарча дийнахьа 100 гектарал совгlа уха мукъадаьккха баьннаб уж.

Греферия погрузчикаца болх беш ва коммунист Таниев Дауд. Чах яь кепаш тракторни лафсташ тlа ювтташ къахьег цо. Салаlа цхьа минут ха йитац цо кхай тlара чах яь кепаш ферме дlакхухьаш болча Арчаков Мовлдени Оздоев Гирханая. Чах яь кепаш волокуша оазача метте хьекхуьйти ва Дидигов Аслан.

Ялат оардаш йоахача комбайнашкара хьатта ялат дlакхухьаш лел Колоев Гирихани Котиев Мухьмади. Хlара денна нормагlа ялх рейс е езача 9—10 рейс е вlаштlехьдоал цар.

Деррига балхаш цхьан компалексагlа леладу укхаза. Кхай тlа арьяьнна чах мукъадаьнна лаьтта аха К-700 яла цхьа трактор. Дика лоархlабу шоай декхарех уж лелаеш бола Местоев Руслани Вышегуров Мувсаи. 30 гектар совгlа лаьтта аьха баьннаб уж. Цига доакъара лаьрхlа хьаьнкlаш дlаюеш ва Муцольгов Бембулат. 20 гектар совгlа хьаьнкlаш дlайийна ваьннаа из.

Моллагlа агрегат ехача из тоае кийча йолаш кхай тlа латт газосварка а йолаш Султыгов Османа лелаю техпомощь. Болх беш боахача механизаторий хьашташ кхоачашдеш кхай тlа каст-каста хул Албогачиев Салмана, Евлоев Бахьаудина лелаеш йола автолавкаш. Механизатораш мел дезар долаш да царга.

Дика вlаштlехьдаьккхад социалистически яхь лелаяра гlулакх. Хlара дийнахьа ю итогаш. Хьалхле лелаераш лу карара-кара тела Цlе байрах, ахчан премеш. Планагlа 1060 тонн ялат дохка дезача отделене механизатораша дош деннад пачхьалкхенга 1200 тонн совгlа ялат дохка. Лаьрхlар кхоачашде шоай низ дlакхоачаргхиларах тешаш а ба.

...Баьдлуш латтар тхо кхай тlара дlадолхача хана. Хlаьта а цхьан минута юха ца соцадеш дlахьош дар ялат чуэцара балхаш.

М. МУТАЛИЕВ, А. САГОВ.

СУРТАШ ТlА: 1. «Назрановский» совхоза ялат оардаш боахача комбайнераштa юкъе яьржача яхье хьалха воагlа Беков Темирсултан; 2. Бункера чура ялат доессадеш а Хулагов Мувсас лелаю комбайн.

С. ПУГОЕВА сурташ.

ОВСАРЕ КЪАХЬЕГ

Социалистически доелахьа долча рузкъан кхом бара, из кхы тlа а алсамдаккхара шерара яхь йовржаь къахьегаш ба укх шера Сунженски района XIX партсъезда цlерагlча колхоза Дубаев lале кулгалдеча кхоалагlча шурий ферма хьайбашлеладераш. Хlаьта дика хьокхамаш а гойт. Хьалхарча ах шера доакъара дикка кхом а беш планал 29 тонн дукхагlа шура яьккхар цар. Хlаьта пачхьалкхенга екхар 17 тонн дукхагlа хилар. Материально-технически средстваш кхох а беш къахьегаш хиларо вlаштlехьдалийтар ферма коллектива планагlа доагlачул кlезигагlа 3 соми 40 кепиги а долаш цхьа центнер шура яккхарга дlадодар 22 сомаген 26 кепигаген дlакхоачаде.

Социалистически яхье къаьстта дика хьокхамаш гойташ хьабоагlа сесаги мари Баталовгlар Кейпен Юсмани.

Юсмана доал деча lулла юкъе 188 хьайба да. Шера план 2100 йолаш царех хlаранстара 1406 килограмм шура яьккхай ялх бетта. Хlаьта Кейпас 1606 килограмм яьккхар, Ферме гlолла эггара толашагlа бола хьокхам ба из. Социалистически яхье шоллагlча моттиге йолча Сулейманова Яхас 1489 килограмм шура яьккхай хьалхарча ялх бетта. Из а во хьокхам бац.

А. ЗИМАРИН.

ЯЛАТ ЧУЭЦАРА БЮЛЛЕТЕНЬ

(ЧУЭЦА ДЕЗАЧОХ ПРОЦЕНТАШ)
19 июль хьатlакхоачаш

Районаш	Деррига хьаькхар	Деррига лахьар	Хlора гектара тlера (центнер)	Пачхьалкхенга дехкар (тонн): ялат	Пачхьалкхенга дехкар (тонн): [illegible]
Шелковской	100	100	23,3	3110	3365
Наурски	100	100	20,6	4360	6159
Гудермесски	100	100	20,9	1780	2806
Грозненски	83	83	20,5	12810	4531
Надтеречни	80	74	18,5	10640	4960
Ачхой Мартановски	53	49	25,1	1210	434
Сунженски	67	58	24,4	4400	710
Урус-Мартановски	55	54	23,0	4300	981
Ножай-Юртовски	30	30	22,4	—	—
Малгобекски	58	53	19,5	12830	1602
Шалински	54	43	21,1	1660	1217
Советски	42	42	22,0	—	—
Ведевски	45	42	16,5	—	—
Назрановски	29	20	22,2	3400	412
Республике гlолла	77	71	21,4	61000	37679

ПРОДУКЦИ ДУКХАГlА — ДlАДОДАР КlЕЗИГАГlА

Парте экономически стратеге керттердар — производства эффективность а балха дикал а лакхъяр, боахаме къахьегарах юккхера а хьахулаш дар. Экономически политика чоалхане дешаш къоастадеш парте массаза а из ду халкъа а коммунизм хьалъяра гlулакха а пайданен хьацтдолаши хургдолаш.

Химически реагентий Карабулакски завода коллективо производственни планаш увттаю, декхараш тlаац махулла сихагlа lилманен техникинен карагlдьннараш производствана юкъедохийтарlдолаш. Производственни торонехи пачхьалкхено хьожаеча материальни а финансови а ресурсехи махулла дикагlа пайда эцаргболаш оттаду плана тlара гlулакхаш.

Капиталовложенеш эггара хьалхарча аргlана дlайохийт болх беш йола цехаши участкаши эргаяьха тоаярга, технически lалашъярга. Из керттерча даькъе тхоай низаца кхоачашду. Масала, феррохромлигносульфонат яха керда продукци арахецара ший ханнахьа кийчйир керда цех хьалъяра проект. Бакъда, гlишлойхоша из хьалъе тиганзар. Болх беш йолча предприяте цех хьалъе хала доландаь. Тхоай низаца хьалъе йийзар тха из. Цу гlулакха вlашагlтехар лаьрхlа йола бригада. Оахош дlаоттанар лаьрхlа йола сиродаьккха реакторaш кlоарген тlехкlарген бурув тохара эша КССБ-4 яха химически реагент арахецара. Из бахьан долац завода болхлой йиш хилар шера 6,5 эзар тонн феррохромлигносульфонати 1 эзар тонн КССБ-4 яха химически реагенти арахеца. Из де карагlдьлар, номенклатура шеръе йиш хилар, продукци дукхагlа арахеца вlаштlехьдаьлар производственни низалаш цоаш хиннача а долаш.

X пятилетка шерашка завода коллективо продукци 30 процент дукхагlа арахеца йолайяр. Просентан из 20 эзар тонн арахецар болаш 1980 шера хьайир 27,5 эзар тонн химически реагенташ.

Завода производства эффективность а балха дикал а лаккъеш партийчи бюрос теркам тlабахийтар коммунисташ производства керттерча участкашка оттабара. Коллективе чlоагlа сий даьлар завода инженерни механически службашта керте латтача коммунистий В. А. Жидковен В. И. Горбаковен.

Хlанз завода деррига производственни низалаш биэза болх болаш да. Дукха кхы тlа ахча дlа а ца дохийташ продукташ йокъаеш йола газовой лешкашта метта «Средазэнергоцветмет» института проектах йола калориферaш оттае аьнна предложени елар Горбовона. Из керда гlулакх дар. Проектировщикашта цу сакьата карагlдалхзар езаш йола проекта вариант лаха. Юххера а проект отталь яьлар. Бакъда, йоккха агрегат хийца цун метта кхтта йоккха агрегат дlаоттае подрядчикаш а бац ха а иц. Хlанз технологически линеех цхьанне гlа монтаж яь яьннай кердача установкана.

Монтажникашта кулгалдеш вар къона специалист коммунист В. В. Нуднов.

Хlана монтаж е езаш а мишта болх бу хьажа везаш а я йоккха габарит йола технологически реакторaш. Цар йиш хулийтаргья кхоча химически реагенташ дукхагlа арахеца.

Чакхбаьнаб 1981 шера ялх бутт. Лерхlаш хинначул 147 тонн дукхагlа арахийцай реагенташ. Продукци дlаяхьийтара план 101,5 процент кхоачашъяьй. Иштта лакхъяьй къахьегама овсарле а. Цу хана чухь болх беш бола нах 0,7 процент кlезигбелар, хlаьта совкха цу хана хиннарел 1,6 процент — кlезигагlа. Къахьегамхой творчески хьинар айду уж кхы а дукхагlа производствана доал дара юкъеозаро.

Завода партийни профсоюзни организацеша дукхагlа теркам тlабохийт массанарча производственни совсьшанешта.

Хlана цар шоей керттера декхар лерхl парте XXVI съезда исторически решенеша дог гlоздаьккхача болхлой айденна хьинар лаьгl ца долийташ дlахо дахьяра планови заданеш кхоачеш тlехкхоачаши яра, социалистически яхь шерагlа йоаржаяра.

А. СИНЧИНОВ.

ХЬИНАРЕ ЭНЕРГЕТИК

Республика энергетикашта юкъе дукха ба шоай гlулакха мутlахьеи из дезаш бокха ла къахьегамхой. Царех ала в доагlаш ала мегаргда эггара хьалхарча пятилетка турпалий гlулакх дlахо хьораш ба. Ленина васкетага хьежжа кхоачашъеш яр хlаьта ГОЭЛРО яха къонача Советски республиканa электрификаци яра план. Цу планагlа вай республике хьалийр Коминтерна цlерагlара ТЭЦ, хlанзара ГОЭЛРО 60 шу дизара цlерагlара Къулбаседа-Кавказа теплоэнергетика, Нохч-Гlалгlайчен энергетически предприятеш. Промышленность сиха вегlайоагlаш хилар бахьан долаш дукхаlа ийшар электроэнергия кхьйола йовхали.

1953 шера болх бе йолаелар вай республика керттера предприяти «Грозэнерго» — теплоэлектроцентраль № 2.

Цига хьа а хинна, чlоагlъеннай энергетикий керда кадраш, шоай гlулакх довзаши дезаши бола нах. Болх дерттlа дlабода, хадданза толамаш доах болхлоша, инженераша, техникаша, гlулакхерча вахa тlагlертта къахьегаш хилча, дас санна хьожаш оборудованега болх байташ хилча. Иштта къахьегарех цаl ва Анатолий Александрович Сусоев. Цох дуцаш безам ба са.

Из ТЭЦ-е боах бе волаше лар 1958 шера. Анатолий Александрович обдувщик вар эттара хьалха, тlеккха яь машинисте гlоьча волаш болх бир цо. Шиь хьехамча Зануфриев Виктора новкъостал а деш цо lомайир яь оборудоване чоалхане технологически схема.

23 шу да машинист волаш цо болх бу. Коллективе сий деш саг ва Анатолий Александрович.

1960 шера коллективера берригa коммунисташ раьза а хинна парте членалла кандидаталла дlайийшар из.

1966 шера денз 1968 шера кхаччалца йолча хана цо болх баьб Кубе. Цига цо шийна профессий lомайир болхлошта.

Шийна хоьра цо дика а хетиш дlахьех къонача болхлошта.

«Бийдала доагорa энергетически, кхьча материальни кхоачамий кхом барахи царех рационально пайда эцарахи болча» КПСС ЦК-ан СССР Министрий Советен цаьмо къаьстта доккха бехкаме гlулакх тlадожаду тхона, энергетикашта, — йоах Анатолий Александровича. — Электрически энерги хьаьккхарга дlадодари из кхоэ беш дlаахийтари тха декхар да.

Сусоева хьинаре дакъа лоац общественни вахара юкъе а. Из хиннав ТЭЦ-а партком а рабочкома а член волаш. Из хиннав электростанце партийни тlахьожама комитета председатель а, хlанз Сусоев котельни цеха партбюро член а халкъа тlахьожама группа председатель а ва.

Дукхача шерашка болх беш хьавоагlача коммунистически къахьегама ударник волча цунна дукхаза а сийлен грамоташ еннай. Хlаьта иггалагlча пятилетка заданеш толамца кхоачашъярах Анатолий Александровича елар кхоалагlча степена Къахьегама Сийлен орден.

Берригача энергетикашца цхьана Сусоев Анатолий Александрович цхьайтталагlча пятилетка хьалхарча шера къахьегама вахте латт, цо сийленца кхоачашду ше тlайийца декхараш.

Х. СУРУДЖАНЦ,
«Грозэнерго» оператор.

ЛЕРХІАЧУНГА—ЦХЬАН МУГІАРЕ ДОЛАШ

1981 шера хьалхарча ах шера Къулбаседа Кавказа вежарашха йолча автономни республикашта юкъерча социалистически яхьа итогаш яьй

Къулбаседа Кавказа вежарашха йолча автономни республикий къахьегамхоша массо а йолча производственни участкашка хьинаре къа а хьегаш чекхдаьккхир 1981 шера хьалхара ах шу.

Шойн къахьегама ялсаш цар тIадерзадьдар КПСС XXVI съезда решенеш, цхьайтталагIча пятилетке хьалхарча шера задани тIанийла доккхий социалистически декхараш толаме кхоачамдара.

1981 шера хьалхарчу ах шера итогаш хьахьоккхин махкийлара промышленноста, юрта боахама, цхьа долкъоша ерриге керттера заданеш толаме кхоачашйи тIехкхоачашйи яьй, вежарашха йола республикаши экономически социальни дегIаккхуьлара дьаьке цхьаьнха дІахьалхадаккхаьш бахьаш.

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

Яхье ьынвача республикаа индустре болхлоша рапорт деннад Даьхенца продукци маьхала янкхарен изделей дукхагIдола тайпаш арахецарен хьалхарча ах шера план ханал хьалха кхоачашъярах.

Шерра социалистически яхь а йоаржаль, хьинаре къахьегарах планал совгIа арахийцай итташ миллионаш сомий маьха тайп-тайпара продукци. Республикай индустре планагIа кьорхIачул совгIа даьккхад мехкдаьтта, газ, электроэнерги, металл, арахийцай машинаш, оборудовани, приборош, халкъа ашен культурно-бытовой гІулакхашта долен товараш.

Заводийи фабрикайн производственни коллективашка къаьстта чІоьгIа терко еш хиннад чурча торонех боаза пайда ийбара чотагIа арахеца продукци дукхагIа хулийтала, цун диккал лакхъелга.

Нохч-ГIалгIай АССР кIесийта предприятеш яц машинех, оборудованех дикагIа пайда ийбара, къахьегама овсарле лакхъяра, технически прогресс юкъейоалара чотагIа арахеца продукци дикка дукхагIа хилийта. Царех я «Красный молот», «Радиотехнически», «Пищемаш» заводаш, кхыйола предприятеш.

Арахеца продукци дукхагIа хилийтара даькъе дикка толамаш даьхад Къулбаседа-ХIирий индустре болхлоша, тIаккхийтта продукци 5,1 процент я. Цхьабакъда, арахеца продукци дукхагIа хилийтара йолаш йолча торонех хIанз а тIехьа кхоачамболлаш пайда ийбац дукхача предприятешка. Дукха моттигаш нийслу производствени мощносташна биззача ниэаца болх ца байташ, халахете а уж санна йола предприятеш йолаш я массе а йолча автономни республикошка. ДІахо арахеца продукци дегIаккхулар, товарий ассортимент шерьяр, цар дикал лакхъяр хIара производствени коллектива лоархIамегIа дола декхар да. Из дика кхета а деш, индустре «Б» группа болхлоша кIеанга къахьегаш бахача наха эша товараш дукхагIа арахецара. Вай республике культурно-бытовой гIулакхаштеи кое-картеи оша товараш арахецара хьалхарча ах шера план 103 процент кхоачашъяьй, уж товараш дIадахача шера укх хана арахийцарел 6 процент дукхагIа арахийцад.

Цу лостамагIа дика къахьегама толамаш даьхад вай лоилахоши а.

Юкъарча производства эффективность лакхъяра бола лоархIамегIара хьоккхам ба къахьегама овсарле лакхъяр. Ерригача республикай промышленносто цу хьоккхама ах шера план толаме кхоачашъяьй, цул совгIа къахьегама овсарле лакхъяра чотагIа дегIаскай Къулбаседа-ХIирий, Черсий-Балкхарой АССР, иштта Нохч-ГIалгIайчен дукхагIйолча предприятешка планал совгIа арамел хийца продукци.

Дукха ха йоаццаш кепа а теха арабаьлар «Вийдаля, доагора-энергетически, кхыйола материальни ресурсаш кхоирен царех дикагIа пайда ийбарех болх чIоагIбарах хьакъехьара КПСС ЦК, СССР Министрий Совета Соцам.

Цу документа тIа хьехьехкхай материальни бийдален ресурсаш кхом беш дIаахийтара йола шерра программа. «Вай общества ругъа мел чIоьгIа дегIаухе а, — аьннад иов. Л. И. Брежнева халкъа боалам дегIакхулара, халкъа хьал торо лакхъяра лоархIаметIа дола хьал да-мачогга кхом бари хьурмат дари».

Производствени коллективашка кIеанга опыт Iоаяьад кхом а беш бийдал, материалаш, доагор, электроэнерги дIаахийтара.

Вай республике цу даькъе дика толамаш даьхад «Грознефть» объединене, «Красный молот», «Пишемаш» заводий, кхыча предприятей коллективаша. 1981 шера хьалхарча ах шера Iаьржа металл кходаьд «Трансмаш», Грозненски ремонтно-механически, «Нефтехимзапчасть» заводий кхыча предприятей коллективаша. Цхьабакъда, халахете а хIанз а тIехьа йолаш я доагIачул дукхагIа доагор, электроэнерги, металл, бийдал йовеш йола предприятеш.

1981 шера шоллагIа ах шера чубеннача вежарашха йолча автономни республикай индустре болхлоша хьинаре къа а хьегаш тIагIертта къовсам лоаттабу цхьайтталагIча пятилетка хьалхарча шера планаши социалистически декхараши ханал хьалха кхоачашии тIехкхоачашии дарв.

ПРОМЫШЛЕННОСТО 1981 ШЕРА ХЬАЛХАРЧА АХ ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯР

проценташа

	Нохч-ГIалгIай АССР	Къулбаседа-ХIирий АССР	Черсий-Балкхарой АССР	Дагестански АССР
Продукци маьхала янкхара план кхоачашъяр	101,4	102,1	103,3	102,9
Соахка укх ханаца нийсдича яьккха валови шура	99,4	105,1	104,3	103,9
Къахьегама овсарле лакхъяра план кхоачашъяр	100,9	102,3	102,4	101,7
Соахка укх ханаца нийсдича къахьегама овсарле лакхъялар дегIаахар	100,6	106,2	104,4	101,8
Промышленни предприятеш	131	138	121	189
Царех продукци маьхала янкхара план кхоачаш ца яьраш	3	—	3	3

ЮРТА БОАХАМ

Автономни республикай юрта боахама къахьегамхоша 1981 шера хьалхара ах шу белгалдаьлар дIахо а юртбоахама производство дегIаахарца. Вай мехка кхачал программа хьакхоллара дола декхараш кхоачашдара шоай низаш тIадерзадача ахархоца, механизаторашца агротехнически ханашка. Доахача боарамагIа чакхдаьлар деррига юртбоахама белхаш, хьалхедаьд дика хьийкъа ялат, хIана уж ба доахъар кийчдеш, ка бола ялати ялата-бобоий культураши чуцаш.

Колхозийи совхозийи фермашка тIаккхийтал доахам, лакхъенная хьайбай продуктивность, дукхагIа даьккхад дулх, шура, тха.

1980 шера хьалхарча ах шера даьккхачул дукхагIа дулх даьккхад Нохч-ГIалгIай, Черсий-Балкхарой, Дагестански АССР-е. Укх шаьрча даннеша хьахьоккхаш махкийлара валови яьккха шура дукхагIа хиннай ерригача автономни республикашка.

Хьалхарча ах шера вай республикерча колхозашкеи совхозашкеи юкъера лаьрхIача хIара кхоабача Iеттагара яьккха шура 102 килограмм дукхагIа хилар. Доахан Iаннара лахар дика еIаштIехьдаккхарах, хьайбай продукташ ялар дегIакхуьларах торо хилийтар хьайбай ерригача продуктай ах шера план толаме кхоачашъе.

ГIадвуташ да доахан, мое тIара оалхазараш, шура, фуаш пачхаьалкхенга дохкар Нохч-ГIалгIай, Черсий-Балкхарой, Дагестански АССР боахамашна дикка дегIадена хилар. Цхьабакъда, автономни республикай хьайбаш леладераша кхоачашъе езаш я цхьакъала йола планаш доккхий социалистически декхараш. Уж толаме кхоачашдара шоай деррига низаш тIадерзаде деза хьайбай боахам дегIаккхуьлача нийслу кхоачамбоаараш дIадахара.

Бакъда, хьайбай продуктивность дегIаахар цхьайолча фермашка хIана а тIехьа мела лел, доахан довш, детташ дола доахан Iахара дусаш моттигаш нийслу, лоахача кондицех дола доахан дIател пачхаьалкхенна, из бахьан долаш юкъаьйоах дулла ресурсаш, из Iатиъ доахан дегIаккхулара.

Республика ахархоша чуце дезаш да деррига хьалхедаь ялат, тIабоагIача хьувкъема йола лард йолла езаш ба уж, доахан Iангара дахара довкъаре кхоачамболлаш йолен дикса залас хилийта еза пар. Из кургIа КПСС XXVI съездо мехкарча юрта боахама къахьегамхошта хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдеча цар лоацаш дола хоадамболлаш дола дакъа.

1981 ШЕРА ХЬАЛХАРЧА АХ ШЕРА КОЛХОЗАШКЕИ СОВХОЗАШКЕИ ХЬАЙБАЙ ПРОДУКЦИ ЯККХАР.

проценташа

	Нохч-ГIалгIай АССР	Къулбаседа-ХIирий АССР	Черсий-Балкхарой АССР	Дагестански АССР
Соахка укх ханаца нийсдича даьккха дулх	109	100,1	106	110,6
Соахка укх ханаца нийсдича продукци дегIаахар	109	103,1	105	105,6
ХIара кхоабача Iеттагара яьккха шура — килограмм	1104	1225	1162	969
ДIадахача шера укх ханаца нийсдича колхозашкеи совхозашкеи ноткамаш даь фуаш.	116	83,4	98	97,3

1981 ШЕРА ХЬАЛХАРЧА АХ ШЕРА ХЬАЙВАЙ ПРОДУКТАШ КИЙЧЪЯРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯР

проценташа

	Нохч-ГIалгIай АССР	Къулбаседа-ХIирий АССР	Черсий-Балкхарой АССР	Дагестански АССР
1981 шера хьалхарча ах шера массе а категорех долча боахамашка хьайбаш продукташ кийчъяра план кхоачашъяр (тIаьнна задани а тIехьа дIадаьрхIача):				
дулх	108	100,2	107	117
шура	103	100,2	108	104
фуаш	117	112	108	100,6
ДIадахача шераца нийсдича деррегача категорех долча боахамашка хьайбай продукци кийчъяра боарам				
дулх	120	100,8	114	123
шура	106	100,0	106	106
фуаш	104	94,0	102	104

КАПИТАЛЬНИ ГІИШЛОШ ХЬАЛЪЯР

1979 шера 12 июле «Производства эффективности балха дикали лакхъяра даькъе планировани елга тоадарен боахама механизма ю воздейстек чIоагIъярен хьакъехьа» КПСС ЦК, СССР Министрий Совета баьча соцамге хьежжа кердача хьалашка болх беш хилар водрадии гIишлошъеча организацей коллективаш 1981 шера хьалхарча ах шера.

Товарни гIишлон продукце хьоккхама 1981 шера хьалхарча ах шера план Нохч-ГIалгIайчен гIишлонхоша кхоачашйир 126 процент, цу даькъе Нохч-ГIалгIай гIишлош яра управлено 109 процент, «Грознефтехимремстрой» треста 110 процент, «Чечингсельстрой» треста 107 процент. Эксплуатаце дIаеннай цхьайола производственнии культурно-бытовой гIулакхашта йолеи объекташ.

ЛаьрхIа хинначул дукхагIа хьалдаь а даьха наха чубаха цIеноош дIаденнад Нохч-ГIалгIай, Къулбаседа-ХIирий АССР.

Нохч-ГIалгIай, Черсий-Балкхарой, Дагестански АССР подрядни гIишлошъеча организацей коллективашка йоагIачул дукхагIа лакхъенная къахьегама овсарле.

Цхьабакъда, подрядни гIишлошъеча организацей балха тIа хIанз а тIехьа кIеанга дац кхоачамбоацараш. ГIишлош хьалъеча хIанз а тIехьа моттигаш нийслу машинаши оборудовании болх ца беш сеца латташ, балха ха зехьа йоаеш, уттаьль ханаш тиллийта эксплуатаце дIатела объекташ, кIеанга моттигаш нийсдац уж лоха дикал йолаш я а.

Дукхача подрядни гIишлошъеча организацеша кхоачашъяьяц 1981 шера хьалхарча ах шера план.

ШоллагIча ах шера Нохч-ГIалгIайчен подрядни гIишлошъеча организацей коллективаша эксплуатаце дIаяла езаш я цхьайола йоккхий лоархIаме объекташ — Къулбаседа-Кавказски птицефабрика, Тихорецк — Грозный яхе мехкдаьттапровод, дукхача наха чубахара дола цIеноош, школаш, деша хаха ха йоацача берий учреждении, кхыйола объекташ.

ЦхьайтталагIча пятилетка хьалхарча шера планаши тIайийц декхараши кхоачашдар — автономни республикай гIишлонхой декхар.

КАПИТАЛЬНИ ГІИШЛОШ ХЬАЛЪЯРА 1981 ШЕРА ХЬАЛХАРЧА АХ ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯР

проценташа

	Нохч-ГIалгIай АССР	Къулбаседа-ХIирий АССР	Черсий-Балкхарой АССР	Дагестански АССР
Наха чубаха цIеноош хьалдара план кхоачашъяр	101	128	60	74
Соахка укх хана хинначунца нийсдича	81	80,5	90	126
Шоай низаца подрядни балхаш дара план кхоачашъяр	102	91,7	96	91
ДIадахача шера укх хана хинначунца нийсйича къахьегама овсарле лакхъялар	108	97,8	109,8	109
Ерригача гIишлон-монтажни организацеех 1981 шера хьалхарча ах шера план кхоачаш ца яьраш	38	30	39	59

ТОРГОВЛИ

Пахкхий планаши лакхара социалистически декхараши тIаийлад цхьайтталагIча пятилетка хьалхарча шера торговле болхлоша — бахача наха гIулакх дара долча цу лоархIамеча даькъа болхлоша.

1981 шера хьалхарча ах шера итогаша хьахьоккхаш махкийлара шерра социалистически яхь а йоаржаль къахьегама низаш оаргагIдаьхача ерригача автономни республикашка дикка тIехкхоачашъяьй пачхьалкхени кооперативни торговлен розничи товарооборота хьалхарча ах шера планаш.

Юрташкеи городашкеи бахача нахага планагIа лаьрхIачул совгIа дехнад итташ миллионаш сомий маьхи промышленни кхачани товараш.

1980 шера хьалхарча ах шера декхарел дукхагIа дехнад массе а тайпа керттера кхачани промышленни товараш.

Белгалдаккха дезаш да нах тIабеттабаларал сихагIа товарооборот дегIаухаш хилар. Из да, хIара вахаш волча сага дIадаьрхIача лохкаш дола промышленнии кхачани товараш шерагара шерага дукхагIа хулаш хилар. Цу хьоккхамо хьагойт къахьегамхой материальни культурнии боарам лакхлуш латташ хилар.

Хьаьта а торгующи организацей коллективай йолаш я шоай проблемаши къоастаданза дола дешаши. Цхьадолча товарий даьнъе бахача наьхи тIа-тIи дегIаухаш дола хьашташ хIанз а тIехьа дизза Iалашдеш дац, кхыметтел базашка, складашка долча товарашца а тIехьа, эсала юкъекхуь товарооборота моттигера ресурсаш.

ХIанз а тIехьа моттигаш нийслу ийдархой хьашташ кхоачашдара е йовггIаш йола йовхо ца еш, мела лед прогрессивни формаш торговлена юкъехуалитга. Торговле болхлой декхар да тIегIертта уж кхоачамбоараш дIадахар, цхьайтталагIча пятилетка хьалхарча шера планаши тIанийца социалистически декхараши толаме кхоачашдар.

1981 ШЕРА ХЬАЛХАРЧА АХ ШЕРА ТОВАРООБОРОТА ПЛАН КХОАЧАШЪЯР

проценташа

	Нохч-ГIалгIай АССР	Къулбаседа-ХIирий АССР	Черсий-Балкхарой АССР	Дагестански АССР
Пачхаьалкхени кооперативни торговле розничи товарооборота план кхоачашъяр — ерригга	102	102,2	104	102,5
цу даькъе:				
розничи товарооборот	102	102,7	104	102,4
юкъарча кхачаш товарооборот	101	98,8	100,9	100,1

БЫТА СЛУЖБА

Быта служба болхлоша хадданза йоакхо ю бытовой предприятей сеть шерьяра, бытовой гIулакхаш дара боарам лакхбара, кхоачашду балхаш дикагIа хилийтара. Къулбаседа-ХIирий, Черсий-Балкхарой, Дагестански АССР быта служба болхлоша 1981 шера хьалхарча ах шера керттера заданеш толаме кхоачашъяьй.

Юрташка а городашка а бахача наха гIулакх дара хьалхарча ах шера план кхоачаш а ца еш, пачхьалкхен декхар тIадисар Нохч-ГIалгIайчен быта служба болхлоша. Из иштта дале а вай республике бахача наха даь бытовой гIулакхаш дIадахача шера укх хана даьрел 7 процент дукхагIа хилар.

Быта служба болхлоша къоастаянза йола проблемаши декхараши кIеанга дац, уж дIадахара тIагIертта къахьега дезаш ба уж.

1981 ШЕРА ХЬАЛХАРЧА АХ ШЕРА БЫТОВОЙ ГIУЛАКХАШ ДАРА ЮКЪАРЧА БОАРАМА ПЛАН КХОАЧАШЪЯР

проценташа

	Нохч-ГIалгIай АССР	Къулбаседа-ХIирий АССР	Черсий-Балкхарой АССР	Дагестански АССР
Бытовой гIулакхаш дар	97	101,8	102	100,7
цу даькъе:				
городашка	97	102,4	102	100,4
юрташка	97	100,5	102	101,2
ДIадахача шера укх ханаца нийсдича	107	106,4	107	107,8
цу даькъе:				
юрташка	108	107,6	108	104,8

ХIара бетта плана тIанийца социалистически декхараши тIехкхоачаш а деш, хьинаре къахьегаш хиларца белгалъяьнна я Грозненски бурув тохара балхий управленера буровой начальник Мау Александр керте латтача № 141 йолча буровой коллектив. ХIанзлехьа толаме кхоачашъяьй ло бурув тохара ворхI бетта план. Белгалбаьина дика къа а хьегаш, шоай декхараш даим цIена кхоачашдеш ба бурувдеттар Горячев Николай, бурувдеттарий гIончаш Медведев Федор, Булдыгин Анатолий, Новиков Николай, Матюхин Владимир, кхыбараш.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аттехьа) бурувдеттачун гIончча Ф. Медведев, бурувдеттар Н. Горячев, буровой начальник А. Мау, бурувдеттарий гIончаш А. Булдыгин, Н. Новиков, В. Матюхин.

З. БАТЧАЕВА сурт.

1981 ШЕРА ХЬАЛХАРЧА АХ ШЕРА ПРОДУКЦИ МАЬХАЛА ЯККХАРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯР.

(проценташ).

СОАХКА УКХ ХАНА ХИННАЧУНЦА НИЙСЙИЧА УКХ ШЕРА ХЬАЛХАРЧА АХ ШЕРА ЯЬККХА ШУРА.

(проценташ).

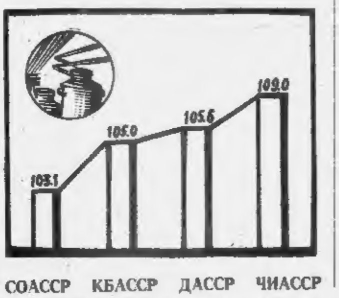

АХ ШЕРА НАХА ЧУБАХА ЦIЕНОШ ХЬАЛДАРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯР.

(проценташ).

АХ ШЕРА ПАЧЧАХЬАЛКХЕНИ КООПЕРАТИВНИ ТОРГОВЛЕ РОЗНИЧНИ ТОВАРООБОРОТА ПЛАН КХОАЧАШЪЯР.

(проценташ).

БОЛХЛО—СИЙ ДОЛА ЦlИ

Вай мехка хьахиннай болхлой бацаха дика сиена кхетамца хьалхеяра система. Уж я профессионально-технически образоване училищаш. Цар историе мехка биографе дакъа дlалоац. Пхилетка шерашка яьхача йокхийча коталоний истори долаш я уж.

Цигара дlаболабир космосе ше баь никъ Юрий Гагарина. Цига йистеьхар балха шоай университеташ производства дукхача мастераша Социалистически Къахьегама Турпалаша, изобретателаша, кхычар.

Хlанзарча болхлочун къахьегама вахаре б-оза хувцалу производствера техника. Ховш дар сиха къалучен кердача информацеца хьалдузачен хlанзарча хьилашна эггара лоархlаме да болхло ше керда технологически хlамаш довза ховш хилар, шийх теоретически багаж хьалйиза, квалификаци хаддаиза лакхъе ховш хилар. На деш кертгера дар дукхьало специальни знанеш хиниа ца lеш базовой технически юкъера образования йолаш из хилар.

Вай ханара специалист, lилмахо вале а болхло вале а, болх творчески ца бича баргвац, хlана аьлча, ше говзала дегlа ца воегlаш висарал совгlа, производство юхатетта тарлургда цо. Дешаш йовиккача хана кагийча нахси мехкарашек знанеш оцарал совгlа, шоай професе навыкаш хургйолаш, автоматикаца, радиоэлектроникица цlенхашттара декхараш кхоачйшдо ховргдолаш конструкцеш хьае, халкъа боахама нерттера лостамаш экономически малагlа маlан долаш да ховргдолаш lомабе беза нагирхой профессионально-технически образоване система. Уж хила беза социальни хьинаре, бокква идейно - правственни кхетам болаш, вей кхоаненах иштта тешам бола болхлой хьалхебар дlадех вайгара общество.

Училище дешаш волча хане хургвола хьона болхло цу чура аравала веза массе а оагlорахьара. кхетаме шийх професе чlоагlа теоретически практически знанеш йолаш, балха эттача дийнахьа а бригаде, участка къахьегаргдолаш, коллектива визза вола член а хинна дlаоттаргволаш.

Уж хlомаш дага лоаттадо деза деша хайнача хьалхарча деношка дениэ, тlехьарча беттошка дага а ца доаш.

Цо балха моттиг дlаловц дипломированни специалист а волаш. Цуниа шийх гlулакх довз, из говзе кхоачаш в ду. Цо къахьегамца творчески гlулакх леладу, цунна болх бе безаме я, яхь а лаьца буту. Нагахьа санна приказагlа болх бе ваьнна вале, дега лайна а довцаш, тlаккха во болхло ва. Цlенхашттa дола гlулакх цох тийша дlадала магаргдац. Цудукъа вай ханарча юкъарча а специальни а юкъерча образоване башхалонаш я знанеш прагматически а йовцаш творчески lомавр, сага ше керда информаци кхетаергйолаш, цунна технически средствашца болх бе ховргдолаш из lомавар. Цу тайпарча дешаро сага уйла яра хьисап дегlадоаладу, хьахулийт дешарцара безам, профессии сага ше харжарь гlо ду.

Тхона дицлац тховш долча дешабагlараш селхан школе дешаш хиниа бераш долга, царна дукха хlама lомаде дезаргa: професси езаллийта эзилга, технически творчествац чам болаш уж хилийта безилга, конструкторски опытически балхага, рационализаторствана, изобретательствана уж бахв безилга. Болхлочун къахьегам тlехь-тlехьа дукхагlа хьалбуа интеллектуальни чулоацамца.

Кхы кlезигагlа лоархlам болаш дац хlара училища хьалхашка латта йож правственни, социальни декхар а: тайп-тайпарча школешкара даьхкача берех цаl йоли, берттайна коллектив хьаьр а. Уж цу коллективо хьаштаница баха lомабар, цун сий лакха лоаттаде уж бахар. Вешта аьлча, болхло хилара ше болхлов класса дезалхо хургхиларах доккхал дергдолаш цуьна кхетам балар. «Вай мехка таханарча къахьегача болхлочун дошо кулгаш хиниа lац, — аьлар КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева. — Цун массе оагlорахьара знанеш, шерра кругозор, къахьегам социалистически вlаштlехьбаккхара юкъе дакъа лацара лакхъенна опыт я, къахьегама дисциплина чlоагl а еш, парте экономически политика кхоачаш а еш».

Тха дикагlа болча мастераша И. И. Проничкина, В. И. Томазина, С. М. Тюкиркина, В. С. Лебедева иштта кхетам лу шоаш хьехача дешархошта.

Дукха а беркате а къахьег преподавателаша Н. И. Косарева, Т. Н. Китаевас, О. Н. Евдокименкос, А. М. Левина, И. Н. Тисейкос. Уж шоай гlулакх дезаш, шоай декхар бехктокхаме хета нах ба. Цар шоашта могар ду училищешкара дийша арабовла нагирхой технически грамотни хиниа ца lеш, социальни хьинар дола гражданаш, идейно-правственни тешаме хургйолаш дийша йистебахара. Из lомаду къоначи наха занятеш тlа меттел. уронаш тlе бошача хана а. Бераш lомаду шоаш кабинеташ ашена хlамашца lалашъе, технически литературни конференцеш е, технически литература деша, художественни литература а технически творчестви а кружокашка деша, конструкцеш, изобретенеш, моделаш е.

Цар походаш ю тlом лаьттача сийлен моттигашка хьожаш, безамерча нахаца вlашагlбетталу, профориентационни балха юкъе дакъа лоац, «Професcагlа дикагlвар» яха конкурсаш ю. Ленински цlенош кийчду, тематически сайренаш, диспуташ ю, безаме а хеташ спорта занятеш ю, интернациональни доттагlала клубий балха, «Дзержинец» яхача комсомольски спортивни отрядашта, Лениных, партех, комсомолах дикагlа йола сочинени язъяра конкурсашта юкъе дакъа лоацаш хул.

Кхетамца, творчески кулгалду инженерно-идеологически коллективашта директораша Н. Т. Королевас, А. П. Валькова, И. К. Анникова, Б. И. Переляковa. Педагогаш а дешабагlараш а безаме, творчески, дог гlоза бах цу коллективашка.

Тха я сийлен традицеш йолаш училищаш. Масала, № 5 йола училище. Цига болх беш я барттайна коллектив. Цига ба йоккха стаж йола дукха педагогаш. Цар шоай йоккха опыт йоллаше а кердадер лех. lЦе хьадиника хана денз цхьайтта эзар совгlа болхло кийчваьб цу училище вай промышленноста. Цига дийша баьнна болхлой мехка массанахьа кховч. Цар болх баьб КАМАЗ хьалъеча, ЭЛОУ-АВТ яха установка хьалъеча, кхычахьа.

Цlаккха а бехкбоаккхаш ховм кхаьчабац педагогашка цар дешархой дlаккхьачачари, болх баьчара. Сийдолаш, лакха лелаю цар болхлочун цlи.

Дукхача хана денз доккха доттагlал долаш хьайоагlа № 3 йола училище «Красный молот» заводаца. Цу предприяте дукха бола кулгалхой из училище йистеьккха ба. Цу училище дийша баьнна кагирхой торжественно болхло а лаьрхlе дlаэц заводо.

Дукха дувца безаме хlамаш да связисташ кийчбеча № 7 йолча, мехкдаьттахой кийчбеча № 4 йолча училищеех лаьца.

Тахан чlоагlача инженерно-педагогически коллективана могардац шийгара обществас дlадехар кхоачаше гlончаш ца хилча.

Образоване дешаш бокъонца комплексни къоастаде дезаш я КПСС XXVI съездо оттаяь проблема. Из проблема кхоачашъюлу гlьац юкъерча школашта, профессионально-технически образоване училищашта, вузашта, промышленни предприятешта цхьана мара.

Иштта йола система хlанз хьахулаш мара яц тха. Цхьабакъда, Грозненча цхьайолча юкъерча школийн училищай бувзамаш чlоагlденад.

Училищай преподавателаши дешархойн каст-касти хул юртарча школашка бахе, цига выставкаш дlаьбувх, беседаш ю дешархоца, кийлача наlарий деноши чакхдоах.

Профессионально-техническе образоване системана доккха новкъостал ду Л. Н. Толстой цlерагlча Нохч-Гlалгlай пачхьалкхен университета lилмахоша В. А. Кан-Калика, Н. Д. Баулина, Н. Т. Сенчевкос, Н. Н. Котельникова. Производственни говзал lомаеча мастераштa лаьрхlа лекцеш еш цар. Педагогикан психологен кафедре йолча профессиональни ориентаце лабораторе лакхерча классашка болча дешархошта профессеш харжара новкъостал ду йоккха говзал йолча педагогаша психологаша.

Дешархошта правони знанеш яьара педагогашта гlо деш ба бокъонаш лораеча органий болхлой Ю. Б. Кингер, Р. Н. Жуббе, Н. Н. Бугаева, Т. Х. Хасбулатов.

Ленинан Къахьегама Цlечу Байракхен орденаш лелаеча бригадира Д. Я. Бабоченко бригаде дика коммунистически кхетам лу профессионально технически училище ляьккхача нагирхошта. Хlара болхло училище ляьккхача шин-кхаь сага хьехархча хул, иштта вlашагlкхийттача группой бригадаси шоай декхараш дувц, хан-ханнахьа отчеташ тел цхьаьне шоллагlчоа. Договор кхоачашдара итогаш цхьана ю. Выпускникаш болхлошца lомабу. Иштта гlулакхаца балха профессеx еш йола агитаци эггара дукхагlа тешовеш я, массанахьа дог цlена, беркате хьега къа моге а деш. На да КПСС XXVI съезде оттадаь хьадда дола декхар.

Кхы а де дезаш дукха да тха. Укх пхе шера мехка кийчве веза 13 миллион болхло, оаха 61 эзар болхло дукхагlа кийчвергва. На кхоачашдаро кlезига дац тха де дезар. Дlалахича пхе шера оаха дукхагlа болхлой арахийцар машинаш еча, мехкдаьтта химе, автотранспорта предприятешта. Бакъда, промышленноста болхлой эшилга лакхлу.

Дикагlча училищай опыт вlашагlтоха а дlайоаржае а lомаденнад тхо: училищешка педагогически чтенеш хул, управлене коллеге республикански, выездни заседанеш ю.

Школашка, предприятешка, даьшта-нохчоцта кхы а шерагlа дlабовлийта беза профессионально-технически образоване лоархlам. Ленинграде, Псковe, Ростовски областе баьча профориентационни балха опыт lомае воагlа.

Ледара дегlайоагlа тха училищай материальни база. Тхоай училищашка дешабахка безам бола кагирхой хlана беррагаш хьаэца йиш яц тхога: моттигаш тоьац.

Тхона эш комсаш кхераш, бытовой гlулакх деча система эша болхлой кийчбу училищаш.

А. КУЧЕРОВ.
Нохч-Гlалгlай АССР профтехобразоване управлене начальник.

АГИТПОЕЗД ЛЕЛАШ Я КХАШКА

Укх деношка юрта боахама болхлой шоай низ, хьинар ца кходеш къахьегаш ба кхашка. Еррига уйла цар тlайохийт хlара минутах пайда а эцаш ялат шийх хаппахьел ца дойташеи чуэцара. Хlьата салоlача юкъа цар самукъадоаккхаш, шоай хулаш дола гlо де гlерташ ба культура учреждененашкара болхлой а.

Иштта Грозненски районерча клуба болхлоша кхашка ялат чуэцаш боахнараштa лаьрхlа соахка дlайихьар дукха политико - массови а культурно-просветительни а мероприятеш. 16 эзарга кхаччалца сага ладийгlар беседашка, докладашка, цул совгlа, йийшар 2 эзарех ах эзарех лекци, 50 эзар сага дакъа лаьцар устни журналашка, тематически сайренашка, диспуташка.

Укх шера кхы а бехктохкамегlа декхараш да культармейцашта хьалхашка лаьттараш.

Хlаьа кхашка шийх болх дика дlахьош я районе вlашагlъелла агитпоезд. Цуь юкъебоагlа лекторош, лораш, самодеятельни артисташ. цар дизза жоп лу болхлой тайп - тайпарча хаттараштa, кховчашду цар бытовой хьашташ.

Грозненски районерча культура отдела агитпоездаша хlара дийнахьа дlакхухь цу тайпара вlашагlкхетараш совхозий а колхозий а кхашка. Хlаьлле берригача боахамашка хlана хиннабац, аьлна, хиннаб уж.

«Грозненский шурий» совхоза хьалхаоча отделене болхлой делкъийга хlама даа кийчбелча дlабоьлайр шоаш программа Пригородни культура цlи артисташ.

— Дикача илле массала гlо да болха, иза совбоах урауттадар, — боах дениа нормин 11 гектар мара иоаца 20 гектар ялат хьоккаш волча комбайнера Умхаев lаьлас.

Иштта хилар «Горячеисточненский» яхача совхозе хиниа вlашагlкхетар а. Хьалхе лелаеш волча комбайнера Эдиев Юнуса масса болча болхлой цlерагlа баркал аьлар культболхлошта.

Укх деношка агитпоезд хилар «Атагинский» яхача совхоза кхашка.

Укхаза шоеййи мастерской заведующи Х. Чимаевам за кройщица Х. Ойбаевам бахкар бакьан долаш механизаторий торо хилар шоаш барзбьан тега заказаш де. Чlогlа раьза бар механизаторш парикмахер волча Мачигов Ахьмада балха а.

Юртбоахама болхлой шоаш Грозненски райпо а. Дlайхача дийнахьа ялат чуэцаш боахкарашта новкъа хургаш аьнна хет дийла хьасаш. «Атагински» совхоза болхлошта художественни коллективо денца концерт а.

С. ШЕРИПОВ.

СУРТА ТlА: агитпоезда доакъашхой кхий тlарча стане.

Автора сурташ.

КУЛЬТУРЕИ ВАХАРИ

СССР ХАЛКЪИЙ ЮКЪАРА МОТТ

Советски Союза бlаь совгlа долча къамийк халкъийн кlарене духовни ганэ юкъара а хиле дlаотт эггара хьалха эрсий метта новкъосталца. Советски общества вахара дерригача доакъошка геттара бокка лоархlамболаш ба из мотт. СССР-е бахача наьха тlеххьара яьча перепися гучадаьккхар: 60 миллион эрсех воаца саг ва шоллагlбола наьна мотт санна эрсий мотт ховш.

Со молдаванин ва. Сайна гаргара масалаш дувца безам ба са.

...1944 тlема шера. Молдави фашистех мукъаьлккхача хана, вахар юхамеггаотта доладелча, е республика столице Кишиневе а с районашка а цхьаккха книжка дацар — дерригаш доагадаь дlадаьхадар. Цу хана цхьанцанавхьоре дохадаь хиниача цlеношка — библиотекашка Советски Союза тайп-тайпарча минингашкара посылкаш аха йоласлар — тlемо чоаяьча мехко тхона книжкаш кхухьийтар. Уж книжкаш эрсий метталара тхоай меттала доахар оаха — хьалхагlа учебникаш, цул тlехьагlа эггара чlоагlагlа эшаш дола художественни литература — Пушкина, Толстой, Горьке, Чехова, Маяковске, Островске, Шолохова... произведенеш.

Молдаванаш юхаметтаоттеш бар. Адамаша бlаьшерашка lоаль аьаше гаиаш тхога кхоачар эрсий меттала. Из дар цlеча дег тlара деш хиниа новкъостал.

Сенга кхоачаргда халкъ иштта дог цlена доттагlий хилча, йоах, къаьстта аьлча, сона хьалхашка дийлла улачa «Молдавская ССР. Энциклопедический справочник» яхача книжка тlа. СССР дерригача халкъаша новкъостал дар бахьан долаш са республико тахан мехка яьхлагlа моттиг лоац юрта болхама продукташ валовой яхара хьакъехьа. Комсаш йоахача — хьалхара моттиг. Кхоалагlа моттиг — сомаш, эфиродаьттай культураш, санараш, шекара свеклаш йоахача. Хlанз республике арахецш цхьа эзари ах эзари цlи а йолаш 13 миллион тираж йола книжкаш, хlаьта шера арахецача 380 газетеи журналеи тираж 400 миллион гаргга я. Эрсий меттала даьха молдавски книжкаш деш дунен бlаь совгlа болча мехка.

— Эрсий мотт дунен шоллагlча тlем тlа вай яьккхача юкъарча коталон мотт ба,— йоах са мехкахочо. тlема ветерана, молдаванина Борис Робула. «Робул» яха дош эрсий меттала «Раб» яхилга да. Мичаб цу сага тайпан цlера оаьа? Дукхача бlаьшерашка османски доал лаьттача хана карабигача молдаванех «лей» яха цхьа цlи йоаккхаш хиннай. Ше карабигачарна кlалхараьнна веддача, Бориса саьнарча даьх волча сага ховш хиниадац шийх тайпан цlи а с цийх цlи а. Иштта Робул аьнна цlи тиллай цох. Иштта дlотlачlоагlъенай на цlи бlарчача фуна. цул тlехьагlа тайпана а... Хlаьта Бориса дагадоагlа из школе дешавагlача хана эрсий метта урока тlа тlара дешархочо доска тlа мелапа: «Тхо лаьш дац, лаьш тхо дац» яхаш яздаь...

Эрсий мотт lомабаро наьна метта лоархlам лаьгl бац теш? Сай опыто дукхача шерашка аз баьнкхача дежон сога оалийт: эрсий мотт ховш хилча керда хlама кхоач сага, духовни дегlавара шерача арлнешка кхоач из. СССР моллагlча халкъа культура ганэ эрсий меттага гlолла еррига республикай халкъашка кхоач из.

Кховзтлъе дикагlа шу да Октябрьски революци котъаьнна хьалха хинна Российски импере гражданаш моллагlча яьамах, ди лелабеш, хьал долаш, цlена бос болаш вар аьнна довцаш цхьатарра бокъо йолаш ба аьнна дlа-кхайкабаь. Кховзткъа шера тайп-тайпарча къамех бола нах де лерхlара идеологи цаl хилараш вlашагlкхетара цlаккха а адамий историе ца хиниа опыт хьахилар. Из опыт хьаеш, эрсий метта дикна лоархlам боккха ба.

СССР халкъий 130 мотт легlа а боагlа. вlаши бlаьхий а хул.

Федосий ВИДРАШКУ,
писатель.

Футбол

Счет 5:0

Самардийнахьа Серго Орджоникидзе цlерагlча стадионе футбола мехка чемпионата пхийтталагlча туре Ростоверча «Ростсельмашаца» вlашагlкхетар хилар «Терека». Из сакъердаме ловзар чакхдаьлар счет 5:0 йолаш «Терек» кот а йоалаш. Хьаьший коваlарашка бургаш чуйиттар вай футболисташ: Н. Косенкова 2, О. Хохленкос — 1, У. Садаева — 2.

ДИСКОТЕКА ВАЙ ДЕНОШКА

Дискотека таханара ди балха безаме а чулоацаме а формаш лехара ха я. Музыкага, литературага, творчестера кхыча тайпашка гlолла дуне бlаргадовра шийх стиль, шийх концепци чlоагlъю цо. Шоай ннйсархоца кагирхой гlулакх хилара тенденци я на. Иштта уж де гlертар кхоачашде могаш я из хlана шийх на де торонаш йоландаь.

Дискотеко цхьана еш йола эмоциональни эстетически воздействи йоккха я. Из хул музыка, документальни кино, театра, хореографе, кхычар элементаш программашка органически цхьана.

Цуь эггара нерттерадар да цо вахара советски сурт-сибат довзийтар, хlанзарча дунени адамий проблемайи нийса уйла хьахилийтар, къовача сага вахара хьинаре позици хургйолаш кхетам балар.

Цудукъа дукха ха йоацаш хинначи цхьоалагlча Ерригроссийски конкурсе къаьстта теркам тlабахийтар программаш идейно-художественни маlан долаш хилийтара.

Из конкурсе яьар РСФСР культура министерствас, ВЛКСМ ЦК-в, ВЦСПС-о. Зонашта йийкъа хилар из. Нохч-Гlалгlайчен делегаци вlашагlкхийттаяр городской Совета дискотекай. Пролетбата цlерагlча культура цlен дискотекай членех. Цо дакъа лаьцар Ставропольски зона конкурса юкъе. Цига дакъа лоацаш яр Краснодарски крайн, Ставрополера, Дагестанера делегацеш. Конкурс хилар городе Кисловодске. Конкурса жюрена юкъе бар дискотекай гlулакх довзаш бола специалисташ: культура Московски институтa преподаватель Э. Рыжик, РСФСР-а культура министерствера Л. Г. Виноградарская (жюре председатель), город Тюменера режиссер В. Монастырский, ВЛКСМ крайкомара, Ставропола общественни организацешкара нах, искусствоведаш, композитораш.

Жюри хьожаргйолаш оттаяь картотекаш тайп-тайпара яр. Моллагlа йолча халхара сайренгара адамий хьалха дlахьача эзмей сурташка кхаччалца хlамаш хьахокхаш, дlаьхий идеяш йолаш яр картотекаш. Тхона къаьстта эзелар Пятигорскера «Студио-80». Краснодарски края Ленинградски станицера, «Взгляд» яха Туапсера яраш. Цар программа яр халкъа музыка, халкъа поэтически уйла чулоацаш, цар хьахьекхар юрта культурни вахаре шийх моттиг дискотекас дlалаьца хилар.

Тхона, вай республикерча культурни болхлошта хет юртахшка болх бераша творчества из форма юкъейоалайича бакъахьа. Вай республике дискотекай гlулакх вlаштlехьдаккхара балха опыт йолаш я. Цо новкъостал дерда, художественни самодеятельноста юртара кагирхой шерра юкъеозара. цар кхетем лакхбара, дийнахьа болх баьчул тlехьагlа культурни салаlара.

Нохч-Гlалгlайчен делегаце конкурса юкъейихьаяр «Йаьъсина джаз» яхача программах йола фрагмент. Цуь литературни кlийле лаьтар К. Паустовскен вовзаш волча аргентински писатела Хулео Картасарен произведенеех. Цо дагадохийтар джаз Нью-Орлеанех Одессех хьахилар. Хьожашбараштa хьалхашна эттар 20-ча шерашкара Америка, хьахьелар негритянски джазмецийх музыка. Из юкъ хьаница дегаза хиннай кlайча Америке, хlанз из классически цlенхаштта музыка а хиниа дlаэттай.

Из я вийсхо хилара тlехьарча, сага сага вна бара духьаларча къовсама музыка.

Города Грозне дискотека выступленеш еззелар хьожаш хиннача наха, жюре членашта. Цо йоагlаш йола моттиг а лаьцар конкурсе. Цунна 1-ча степена диплом, ВЛКСМ Кисловодска горкома сийлен грамота, приз елар. Йоккха мах бир «Взгляд», «Энтузиасты» (гор. Туапсе, Черкесск), яхача а Ленинградски станицерча а дискотекай.

Конкурсо къоастадир дискотекай коллективай балха нерттера лостамаш. Конкурсо хьахьекхар вай мехка культурни болхлошта юкъе йоккха говзал йола дукха нах хилар.

А. МУТАЛИЕВ.

ДУНЕ ЦХЬАН КlИРАГlА

МИЛИТАРИЗМАКА ДУХЬАЛА. ПЕРЕГОВОРАШ ЯРА ТlЕХЬА

Кхохкам кlаьдбелга доxаде, герзаш lоаделга сихде гlерташ болча Рейгана администраце наькъо тlа-тlа чlоагlагlа сагото яйт дерригача дунен тlа санна США а. Вlалла ца хиннача тайпара йоккхача тlема бюджета нах раьза бе, стратегически герза керда системаш дукхагlа хьаеш, Малхбузен Европе американски ракетно-ядерни средствашд дlахийсьеш, геравшта доазув оттадара хьакъехьа переговораш е администраци безам боацаш хилара мехкара общественность раьза е гlерташ чlоагlагlа айиь пропагандистски кампани официальни Вашингтоно лелайой а вlашагlкхийттача Штаташка каст-каста ховаш я цу тайпара авантюристически политика кхераме перспектива йоацаши хилар хьалхадоахаш йола оазаш.

Алкха тlеххьарча деношка а Кlайча цlено уйла ца еш леладу гlулакхаш чlоагlа харцахьа лоархlаш къамаьлаш даьд мехкарча дукхача политически общественни дейтелаша. Хlанзарча администраце политико, ладу «Вашингтон пост» яхача газета гlа пачхьалкхен секретара заместитель хиннача Дж. Болла, «юха а «шийлача тlема» шийлача михага тко эгадийтача» кховчадаьд гlулакх. Цо лерхlачох кхы а дукхагlа, кхы а низ болашагlа дола гераш хьадар из lоадала гlулакх да.

Реалистически уйлаш йолча дукхача политикаша белгалдоах, ядерни тlема кхерам дlабаккхара дола дlоагlа — из Вашингтона бехкагlа юкъагlа йиса латта стратегически герзашта доазув оттадара — ОСВ — процесс дlахо яьар да, яхаш. «Дунен халкъашта юкъера кхохкам кlаьдбара бола реальни никъ хила тарлора, — аьнна пачхьалкхен секретарь хиннача С. Вэнса американски телевидене гlолла къамаьл деш, — ядерни средствашта доазув оттадарех уж кlезигъярех хьакъехьа СССР-ца переговораш юхадlайолаяр... Беркате къамаьлаш дlададара йола ха вай тулийте, геттара сиха гурга вайна из, вайна доккха зе дергда».

Цу тайпарча къамаьлаша хьахьокх ядерни lовдала эламаш еш хиларо чlоагlагlа корзагlбаьхача миллионаш болча мугlарерча американски уйлех дагалаттари. «ИстИУэст аутлук» яхача бюллетена тlа йозлаь я общественностага лаьча хаттарех дола. Америке бахача наьх 75 процент гаргга бараш герзаш lовдаре доазув оттаде чlоагlа тlехьа хилара тешал деш йола даннеш.

Шеррача общественноста цу тайпара уйлаш теркал яза балаш шоаш бехктокхаме хилар дlадаланза бола конгрессменаш. «Трагически хlама санна мара лархlа йиш яц стратегически герзашта доазув оттадара хьакъехьа Советски Союзаца переговораш юхадlайоладелга цхьацца бахьанаш доахаш администраце тlехьадоахаш хилар» — белгалдаьккхад сенатора-демократа Г. Харта. Цу тайпара къамаьлаш даьд лоархlаш болча сенатораша Р. Берда, А. Кранстона, П. Лэксота, Дж. Гарна, милитаристски гlулакхаш, Советски Союзаца конфронтаце никъ дlабаккхара, ОСВ хьакъехьара советско - американски къамаьлаш юхадlадоладара США кулгалхой тlахьехаш болча цхьаболча кхыча конгрессменаш.

Дог даха доагlа юкхера а Вашингтона дика уйла а дунен халкъашта юкъерча гlулакхашка реалистически никъ лелабеш хилар а чlоагlлургхиларга. Из хургдар дерригача дунен халкъашта санна американски халкъа шийна а хьашт долаш хlама.

КИПРИОТИЙ КЪОВСАМА МУТlАХЬА ХИЛАР

15 июле денз 21 июле кхаччалца дунен халкъашта юкъера общественность Кипрана мутlахьа хилара кlира белгалдеш хиннай.

Ворхl шу хьалха, 1974 шера 15 июле империалистски гlозарашеи малхбузерча спецслужбашеи вlашагl а елла гlайрев тlа антиправительственни путч яьй, хlаьта из бахьан долаш цига гречески турецки изолированни районаш хьахиннай, Кипра тlа турецки бlу lо а бессаб. Путч хиннaчул тlехьагlа геравшца дlа-юха дов дир бахьан долаш республика экономикана дикка доккха зе хиннад, шоаш лаии баьхачара нах бовда безача оттара проблема а дукха кхыйола политически проблемаш а хьахилар — эггара хьалха Кипр хаьдда дlа-юха екъар кхерам бола проблема а йолаш. Тlехьагlа дlадахача шерашка хьал кхы а чоалхане даьнnад Кипра хьакъехьара шийх кlалгlоллара планаш кхоачаиъярех империализм юха ца яларал совгlа цо гlайрен лоархlамеча хьалих пайда а эцаш регионерча мехкашта духьала агрессивни гlулакхаш леладара йола плацдарм цуах хьаяра тlадеразда дола шийх низаш чlоагl а деш. Цу планашка лоархlаме моттиг дlалоацаш хила а хиннай йолаш а я Иране антишахски революци хиннaчул тlехьагlа вlашагlкхийттача Штаташа тlа-тlа шерагlа пайда эцаш йола гlайрех тlара англиски тlема базаш.

Империалистий гlозарий безам хургбар кэмп-дэвидски тайпара НАТО кулуарашка кипрски проблема а къоастае. Цхьабакъда мехка правительства дlагlаэца тигац цу тайпара гlулакх, цуна чlоагlагlа духьала да Кипра демократически прогрессивни низаш. Цу низий авангарде а мохк шийх лоlаме хилийтара, территориальни бlарчал хилийтара кипрски пачхьалкхенна демократизаци яра, гlайрен тlара натовски базаш дlайхара, Кипра чурча гlулакхашта империалисташ юкъе гlертилга социалтара тlехьа леррагlа къовсам лоаттабеш йола Кипра къахьегача халкъа прогрессивни парти (АКЭЛ). АКЭЛ тlехьа я цхьан пачхьалкхен доазонашна греки турки греческий турецки общинаш вlаши гаргга озара. ООН юкъе а йолаш общинашта юкъе переговораш яра наькъаца кипрски проблема чура аспекташ къоастаяра. Парте хьаллоац ООН доазонашка предотавительни конференце проблема дунен халкъашта юкъера аспекташ ювцара хьакъехьара советски предложени.

АКЭЛ-е цунна тlехьа йола демократически профсоюзни кхыйола массови общественни организацеши Кипре чlоагlа позицеш йолаш я. Из бакъду, масала, укх шера мае хиннача парламентски хоржамий итогаш. Реакцинизаш ира къовсам а лоаттабеш АКЭЛ-а мегар 35 моттиг йолча парламента шийх 12 депутат юкъевахийта.

Хlанзарча хьале Кипра демократически низий цхьа декхар да путчисташ — реакцеца цхьана бола «Эока-2» яхача террористически организаце членаш пачхьалкхен аппарата юкъера дlабахара тlехьа леррагlа къовсам лоаттабелга.

Кипр территориальни бlарчал йолаш, шийх лоlаме йолаш хилара тlехьа, демократизи социальни прогресси бахьан долаш, империализман гlайрен тlа «натонзаци» яра планаштеи духьала киприоташа лоаттабу къовсам халкъаша империализмана духьала лоаттабеча къовсама юкъе доагlаш дола дакъа да. Цу къовсамо раьза я да из хьал а лоац социалистически содружестве мехкаша, дерригача дунен халкъашта юкъерча прогрессивни низаша.

ХОЗА ДОАЦА ГlУЛАКХ

Дукха ха йоацаш дунен халкъашта юкъерча общественносто харцахьа лаьрхlар Вашингтонои Пекинои дага лаьца хоза доаца гlулакх — «Кампуче хьакъехьара дунен халкъашта юкъера конференци» оалаш яр Нью-Йорке гулъяр. Цо из гlулакх лаьрхlар Къулба-Малхбоален Азерча мехкий, эггара хьалха Кампуче чурча гlулакхашта юкъе гlертар санна. Индокитая пачхьалкхенашти Къулба-Малхбоален Азе мехкий ассоциаце мехкаштеи юкъе де лерхlача къамаьлашта духьале е гlертар санна.

Бlубенна гlа боахаш керда вахар хьалдеш Кампучи йоаллаш хилар ла магац американски империализмаи пекински гегемонисташтеи. Полпотовски клика йохаьячул, гlеттача халкъо мехкара яа аракхессачул тlехьагlа империализман дунен халкъашта юкъерча реакцеи шоай аьттув балар дог доахаш гlулакх дlа тlа диллараш хlалак ца беш юхе бисa, таиландски территоре тlа лечкъа бола полпотовцаш ба. Царех тайп-тайпара эмигрантски йовсараш дlа а теха «Цаl йола фронт» вlашагlйолла гlерт уж. Цхьабакъда тlа-тlа чlоагlлуш доагlа халкъа Кампуче геравшцара низаш вежарашха долча социалистически мехкаша, эггара хьалха Вьетнам а йолаш, хьал а лоацаш шоай мохк арахьара тlабоагlача кхерамах толаме лорабеш да.

Полпотовцашта а е кхыча эмигрантски низашта а тlема наькъапе Кампучера событеш юхалостае, мехкара революционни хувцамаш юхасовцаде, дуненна хьалхашка аялуш латта мехка сий толхаде могаргдоацилтах шоаш тийшачул тlехьагlа США-си Китайси берригa теркам тlабахийтар «Кампуче хьакъехьара конференции» яра.

Цу Кампучена дукьаларча гlулакхах Къулба-Малхбоален Азерча пачхьалкхенашта юкъера отношенеш чlоагlагlа иръялара мара кхы пайда бала йиш яц. Эггара нийсагlа бола никъ ба цхьан истола тlа вlашагl а нийтта дерригa къовсаме доаш дешаш дlа-юха къамаьлаш а деш регионерча пачхьалкхений викалаш къоастадар.

Н. СЕТУНСКИЙ,
Г. КУВАЛДИН,
С. ФРОЛКИН.
(ТАСС).

Редактор **Т. А. ТЕВОЕВ.**

Болхлой университеташа хьех шо:

Кагий нахи мехкарийи, школаш чаккхъяхараш!

Нохч-ГІалгІай АССР профтехобразованин управлени профессионально-технически училищашка деша хьех шо. Цига оцу Іоьвзргья шеанта мехаргІйола профессеш, шоех хургда йоаккха говзал йола, шеха доархІаш дола мастераш. ХІьата профессеш тайп-тайнара я.

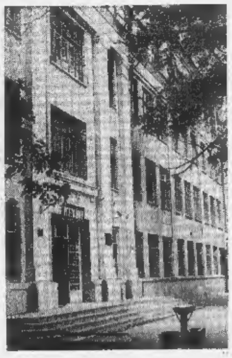

СЛЕСАРЬ-РЕМОНТНИК

Механизмаш е машинаш вІашагІйоахаш вІашагІехнаш, уж тоаеш, ихоачаенней телхан деталаш хувцаш вола специалист. Цо ишта вхоачашду деталаш тоаеш, уж ийсъеш дола балхаш а. Лоацца аьлча, «цамогаш» йолча станокашта, машинашта, прибораштa могаш юхаметтаоттаеш дарба деш вола лор санна ва из, цо ше хьаю агрегаташ тоаиран вІашагІйохкарая эша цхьайола деталаш приспособленеш.

Цу тайпара говзал Іомае йиш я СГПТУ-3, СГПТУ-14, ТУ-30.

МЕХАНО-СБОРОЧНИ БАЛХИЙ СЛЕСАРАШ

Деталех узелаш хьаеш, узелех деталехи бІарчча изделеш (машинаш приборащи) вІашагІъехкаш бола специалисташ. Цар кхоачашду ишта деталеш дІанийсъяра балхаш, вешта аьлча деталеш товю, уж эшшача тайпара нийсъеш дІаоттаю.

Цу тайпара говзал Іомае йиш я СГПТУ-3, СГПТУ-14, ТУ-30.

ТОКАРЬ

ЛаьрххІача токарни станокашца металла а кхыча материалашта а уж хьокха а хьокхаш обработка еш вола болхло-специалист.

ХІама тедаш йолча инструменти формага хьежжа тайп-тайпара хул обработка: хьокхаш, Іург доаккхаш, шаьръеш, иръеш, хир доаккхаш.

ХІанзарча производства хьалашка токарь дика ховш хила веза физика, металлийи сплавийи свойстваш, царна обработка яра технологи, резецаш иръе. тайп-тайпара приспособленеш инструменташи, лелае ховш, хІаьта кхтта контрольно-измерительни прибораща болх бе ховш а.

Из говзал Іомае йиш я СГПТУ-3, СГПТУ-14, ТУ-28, ТУ-30.

ФРЕЗЕРОВЩИК

Фрезеровани еш обработка ю фасонни хІамашта, ведача деталашта шувнаш доах, харнаш доах, чархашта кхалаш йоах, и. кх. дІ. Тедаш йола инструмент — фреза. Миллиметра бІаьлагІа дакъа мара гІалат доацаш нийса бу болх.

Фрезеровщик ше ховш хила веза инструменти приспособлении хьакъоастае, расчеташ е, балха операцеш нийса чаккхъяха, цунна ховш хила деза станокех йоахьача гидравлически устройствашца болх бе, лакха говзал йола фрезеровщикаш чІоагІа эшаш ба металл чакхдоахача ерригача предприятешка, опытни производствашка ремонт еча мастерскешка.

Из говзал Іомае йиш я СГПТУ-3.

Грозне къаьнагІа ярех йолча, дукха эзараш нах чубоагІа коллектив йолча «Красный молот» яхача заводе массахана а болх хургба лакхехьа белгальгевзалаш йолча болхлошта.

ЭЛЕКТРООБОРУДОВАНЕНА ГІУЛАКХ ДУ ЭЛЕКТРОМОНТЕР

Электрически устройствашта, машинашта, промышлении установкашта, трансформаторашта, электродвигателашта, пусковой, защитни, блокировка еча автоматашта, электроосветительни аппаратурана, электроизмерительни прибораштa гІулакх деш, промышленни установкашта монтаж еши эксплуатаци еши ва электромонтер. Цу шерреча профилах бола специалисташ болх беш ба ерригача предприятешка.

Из говзал Іомаеш ба СГПТУ-2 дешаш бараш.

ОСВЕТИТЕЛЬНИ СИЛОВОЙ СЕТЕШТЕИ ЭЛЕКТРООБОРУДОВАНЕНЕИ ВОЛА ЭЛЕКТРОМОНТЕР

Сетеш хьаеши оборудовани оттаеши вола специалист ховш хила веза электротехника эскизаш, осветительнии силовойи оборудовани, выключателаш, штепсельни разеткаш, групповой щитокаш, трансформатораш, прожекторий светильникаш оттае ховш. Электромонтер лотор де, кабинашкара телха провод хувца, нийсбе, гІагІозла хІама хьоарчаяь хьайлебаккха, вІашагІхотта ховш а цар маргаш йовзаш а, чоалхане измерительни прибораш лелаяра хьалаш довзаш, царех пайда эца ховш хила веза.

Из говзал Іомае йиш я ТУ-7.

Электромонтера говзал йолаш хьо вале моллагІча а промышленни предприяте, коммунальни боахаме, гІишлош хьалъеча бе болх хургба хьона.

КАМЕНЩИК, ШТУКАТУР-МАЛЯР, ПЛОТНИК, СТОЛЯР

Уж профессеш Іомаю СГПТУ-9, СГПТУ-11, СГПТУ-13, ГПТУ-24.

БелгалъяьІа говзалаш массахана а къердаш я: квартире ремонт е, из тоае эша хул, тайп-тайпара гІарсаш хьалде, мебель тоаль кердаякха эшаш хул.

СЛЕСАРЬ-САНТЕХНИК

Наха чуІа цІеношка тайп-тайпара гІирсаши хьалдеча санитарно-технически устройстваш товсча чІоагІа эшаш хул слесарь-сантехник. Цо монтаж ю водоснабжене, канализаце, отоплене, вентиляце системашта.

Цу гІулакха хоаш хила деза санитарно-технически балхаш, трубопроводашта тохнамаш дара нормаш, ишта ха деза турбаш, царна эша фасовочни доакъош хьакъоастаде, хир даякха, болх беш йолех измерительни инструменташ лелае, хир доккхачех турбаш тедачех станокашца болх бе.

Слесара-сантехника ишта дІаувттаю ваннаш, раковинаш, унитазаш, умывальникаш, дукха доакха доаца паровойи хини яьш, радиатораш — цу дерригнеца цІеношка, из вахаш а къахьегаш а йолча моттигашка сага йоккха паргІато хулийт.

Сантехника слесараш кийчбу СГПТУ-9, ТУ-10, ГПТУ-21.

ГІишлош организацешка, коммунальни боахаме балха дІанийбу цу специальностех бола кагирхой.

БУЛЬДОЗЕРА, СКРЕПЕРА, ГРЕЙДЕРА МАШИНИСТ

Лаьтта оахка-транспортни машинаш бульдозераш лелаю гІишлош хьалъеча, керттерча дакъе, накъаш дехкачеи мелиоративни балхаш деча. Уж и лаьтта тедара а хьалъйдара а йола лаьрххІа нийсъянь устройстваш тІехьатайса йола нийз бола трактораш. Бульдозера машиниста ха еза трактора, цун двигателa, тІехьатайсача инвентарий устройство, из хила веза уж тоае, машина дика лала, цхьа планировани е ховш.

Ше-шегІа лелаш тІехьатувсеи скрепераш лелаю лаьтта оахкачеи из дІа-юха ихувьачеи. Грейдер лелаю лаьттан тІе шарьеча, цамца а йоаккхаш грунт нийсъеча. Бульдозера машиниста толаме болх бара эшаш дарех хІама да хІамаш эса болаш, хІама довш, маькара хилар.

Бульдозера, скрепера, грейдера машиниста говзал Іомае йиш я Аргуски юртарча СПТУ-2.

ШЕРРАЧА ПРОФИЛАГІА ВОЛА ТРАКТОРИСТ-МАШИНИСТ

Машинно-тракторни агрегат лелаяра вола специалист трактор, комбайн, кхыйола юртбоахама машинаш лехка ховш, царна технически гІулакх де а уж тоае а ховш хила веза.

Механизатораш-юртара дошо фонд я.

Шерреча профилагІа вола механизатор агротехника лардаш, транспорт лелаяра правилаш, машиний двигателийи устройстваш дика йовзаш, ихашкара балхаш деча хана лерттІа царех пайда эца ховш хила веза.

Трактористa говзал Іомае йиш я Серноводски СГПТУ-1, Калиновски ССГТУ-2, Аргуски ССПТУ-3, Ачхой-Мартановски ССПТУ-4.

Республика юрта боахам шуга хьежаш ба, къона специалисташ.

ПТИЦЕФАБРИКАЙИ ПТИЦЕФЕРМАЙИ ОПЕРАТОР

КоатІарча оалхазарий дулхеи фуийи производствача интенсификаци яро хьахилийтай механизатора-оалхазараш лелаечуи професси. Оалхазар, керттерча дакъе котамаш, лела а ю кхоаба а кхоаб ерригача производственни процессашта механизаци яь йолча птицефабрикайи комбинатийи лаьрххІача клеткашка. Механизаци яь балхаш котамашта хий доттар, хІама тассар, фуаш гулдар, дийнаьорча сердала регулировани яр, и. кх. дІ.

Механизатора-оалхазараш леладечо дукхача тайпара механически устройстваши электрооборудований лелаю. Из технически процесс нийса лелае, агрегатийи приборийи балхага хьажа везаш ва, оборудованеца эІамига ремонт е ховш, оалхазараш лелаядара лардаш йовзаш хила веза.

Из специальность Іомаю Аргуски ССПТУ-3 деша багІараш.

Дешара условеш

Кагий нахи мехкарийи деша хьех: городерчеи юртарчеи профтехучилищешка юкъерча школа 8 класс чаккхъяьккхараш. Дешара ха 3 шу; технически училищашкеи технически училищай группашкеи (юкъерча а моллагІъяраш санна а йолча профтехучилищай), юкъерча школай 10 класс чаккхъяьккхараш. Дешара ха 1 шу.

Юкъерча профтехучилищай дешаркой кхачанца, обмундированеца, общежитеца Іалашбу. 10 класс чаккхъяьккхача технически училищай дешархошта бетта 30 сома боараш болаш стипенди тел.

ТІехьа дешарах доли диплом а эцаш юкъера профтехнически технически училищаш чаккхъяьхараш институте деша льготни условеех дІачуаш.

Дешара а балха а хьакъехьара моллагІа дешаш профессионально-технически технически училищашка гІоала къоастаде деза.

ХОАМ

«Сердало» газета редакце балла хьех гІалгІай меттала ладе а деша а хоаш бола:
— корректор,
— подчитчик,
— машинистка.

ТЕЛЕВИДЕНИ

21 ИЮЛЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — Іуйранара гимнастика.
9.05 — А. Коломиец — А. Луначарске цІерагІча Кемеровски Пачхьалкхан театра «Акха кхайба» яха фильм - спектакль.
11.20 — Керданараш.
14.30 — Керданараш.
14.50 — Прибалтийски республикай телевизиони документальни фильмий программа.
16.05 — Твоца кхоачашле, фаха санна кхоачашле, твой дикагІа кхоачашле». Германе Демократически республикера передача.
17.05 — «Мехка кхиниш».
17.20 — Дерригдуьнен студенчески лоьзараша. Бухарестера передача.
18.00 — «Тилаш».
18.30 — «Самукъане котташ».
18.45 — «Тахан дуьне тІа».
19.00 — «Гуччахьара къамаьл».
19.35 — «Бераллах хьехнид во со» яха художествении фильм.
21.00 — «Ха».
21.35 — «БІаргагуддар — теша хилардар». Киноприложение.
22.15 — «Тахан дуьне тІа».
22.30 — Ималеш доах Латвийски ССР оперий балетий Пачхьалкхен академически театра артисташа, солисташа. Ригера передача.

II ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.45 — «Энергетика а водорода а цхьанъеньа йола уйлаш» яха Іилманан-популярни фильм.
9.05 — «Йай хьакенат илаеш доах». Берий художественни коллективий концерт.
9.35 — «Хьехамча» яха телевизиони журнал.
10.05 — Телевизиони документальни фильмий программа.
11.05 — Мультфильмаш.
11.35 — В. Вишневский. — «Оптимистически трагеди».
12.20 — «Каштанка» яха берашта дола телевизиони художественни фильм.
13.30 — «ЗаринговгІар баьреш» яха фильм-концерт.
13.55 — «Іилма а техника а» яха киножурнал.
14.05 — Ималеш доах СССР халкъа артиста А. Соловьяненкос.
14.35 — С. Антонов. «Даха сом».
15.35 — ДІалоах Московски пачхьалкхен консерваторе камерни оркестра.
17.55 — Дуьне хилхъашта юкъера обозрени (гІалгІай меттала).
18.10 — «Революци дІазо йоддю латте» яха Іилмани - популярни фильм.
18.30 — «Нохч-ГІалгІайчу гІоала».
18.50 — Фильм-реклама.
19.00 — Социалистически декадераш. «Уж ишта кхоачашду?» (гІалгІай меттала).
19.30 — «Лурьяча наьхъ тІара Пастор» яха документальни фильм.
20.00 — «Бийса даьхьала хийла шуо, бераш!».
20.15 — Спортивни программа.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Цар барайтта дар» яха художественни фильм.

22 ИЮЛЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — Іуйранара гимнастика.
9.05 — Пионерий туристически походий кьавкъехья.
9.35 — «Со бераллах хьахнина на» яха художественни фильм.
11.00 — Н. Метнера, А. Рубинштейна, Н. Мясковске, И. Стравинске произведенешцара концерт.
11.25 — Керданараш.
14.30 — Керданараш.
14.50 — «Саг лаьттан тІа». Кинопрограмма.
15.45 — «Шахматни школа».
16.15 — «Фазиси» яхача фольклорни ансамбла концерт.
16.45 — Дерригдуьнен студенчески лоьзараша. Бухарестера передача.
17.30 — «Мичад шо, зурначаш!».
18.00 — «Іаьнан вахар».
18.30 — Универсальна диеинь.
18.45 — «Тахан дуьне тІа».
19.00 — Шун дехарах вІашагІиккхегар». Города Калинина полиграфистий хаттарашта дола жоп. Передача дІахьу политически обозревателa В. П. Беветова.
20.00 — Польски телевидена программа.
21.00 — «Ха».
21.35 — Дерригдуьнен студенчески лоьзараша. Бухарестера передача.
22.15 — «Тахан дуьне тІа».
22.30 — Спортивни передача дІахоахьар.

II ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.45 — ДІалоах РСФСР заслуженни артиста Н. Петрова (фортепиано).
9.10 — Телевизиони документальни фильмий программа.
9.55 — «Дукхаеза стихаш».
10.25 — Аджарски АССР халкъа пачхьалкхен ансамбла концерт.
10.55 — Фу а миштa а Іомаду ПТУ. «Ялаг вхедераш».
11.25 — «Мирный» яха телевизиони документальни фильм.
11.55 — «Очкарик» яха берашта дола телевизиони художественни фильм.
12.35 — «Кагирхой творчество».
13.05 — «Документальни экран».
14.05 — «Гаьнара а ихеза а илли». Передача дІахьо РСФСР халкъа артиста композитора В. Левашовс.
14.45 — М. Горький — «Вассалар».
16.00 — «Барттайна дезаш цхьалли».
17.40 — «Горизонт» яха берашта дола киножурнал.
18.20 — «Нохч - ГІалгІайчу гІоала».
18.40 — «Тележьамархочо хаттараш ду, критика ю, хьехамаш ду...».
19.10 — «Экономически уйла е ха а» яха Іилманан-популярни фильм.
19.30 — «Шоена хетар», «Практикант цоаь».
20.00 — «Бийса даьхьала хийла шуо, бераш!». Мультфильм.
20.15 — «Дуьнен халкъашта юкъера панорама».
21.00 — «Ха».
21.35 — Г. Запольская — «Пани Дульской Мораль» яха телевизиони спектакль.

РАДИО

21 ИЮЛЬ

6.40 — «Юртара Іуйре» (эрсий меттала).
7.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
7.23 — «Сердало» газета обзор.
7.30 — Партгруппашкара отчеташ кордашкаши (эрсий меттала).
8.15 — Передачай программа (эрсий, гІалгІай меттала).
8.25 — Хоамаш.
8.30 — КПСС XXVI съезда сонамаш кхоачашдергда. «Іилма производствана». (нохчий меттала).
8.45 — «Партийни дешара керда дешхараш». Беседа (эрсий меттала).
9.15 — «Кхачан продукци за йокйташ хьашт долчунга дІакхачийта» (гІалгІай меттала).
9.30 — «Къона замахо» (гІалгІай меттала).
17.15 — Передачай программа. Хвоттамах бола хоам (эрсий меттала).
17.16 — Нохч-ГІалгІай шоа ассиагІа Россеа дІаедийтта 200 шу дизарга. «Цар ялеш доахар халкъий доттагІалеша» (нохчий меттала).
17.31 — Ялат чуэцача хьалагІатташта дола концерт (нохчий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала).
18.30 — Ашараш (гІалгІай меттала).

УКВ

18.00 — «Ромен Роллана художественни произведенешцара ашараш» яха передача.
18.57 — Лирически ашараш ек.
19.35 — «Моаршал хьона, илли!» яха концерт.
20.15 — Хьанcарча мехках дола илли.
20.50 — А. Эдисултанов. Нохч-ГІалгІай темина йола фантази.

22 ИЮЛЬ

7.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
7.23 — «Ленинан некъ» газета обзор.
7.30 — Хоамаш.
8.15 — Передачай программа (эрсий, нохчий меттала).
8.25 — Городе — юрте (эрсий меттала).
8.40 — Иллеш, ашараш, хьалкара ашараш (нохчий меттала).
9.15 — «Террор лелаеш а из беш а я американски империализм». Беседа (эрсий меттала).
9.30 — «Цхьоагіа йолча дераде» (гІалгІай меттала).
9.50 — Ашараш (эрсий меттала).
15.00 — Передачай программа. Хвоттамах бола хоам (эрсий меттала).
16.01 — Дуьнен халкъашта юкъера обозрени (нохчий меттала).
16.15 — «Дуццаргдола дош хоам бар а хьурмат дар а да». Беседа (гІалгІай меттала).
16.30 — КПСС XXVI съезда сонамаш кхоачашдергда. «Яхьех бола пайда» (гІалгІай меттала).
16.45 — «Ука шераха илат чуэцаш латте». Корреспонденци (нохчий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала).
18.30 — Ашараш (гІалгІай меттала).

УКВ

18.00 — «Иллех дола дош» яха передача.
18.30 — «Ашараш а хог-уйла а» яха концерт.
19.12 — Варшавера ашарий передача.
19.30 — Моттигерча композиторий иллеш.
20.13 — Иллеца вІашагІаккхетар.

Хоттам

Тахан республике гІоллеи Грозней мІезиг-дукха моркхаш а йолаш, йоачан а йоацаш, малхбоалехьара секунде 2—7 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилей фетара температура республике 28—33, Грозне 30—32 градус йовхал йолаш хилей тарлу.

Кхоана моркхаш а йолаш, догІа а делхаш къулбаседа-малхбузехьара секунде 7—12 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилей фетара температура бийсана 14—19, дийнахьа 23—28 градус йовхал йолаш хилей тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске ул., 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместителя — 2-85-07; бехктокхама секретара — 9-24-00; отделий: партийни вахара — 9-24-04; промышленностех транспортех — 9-24-01; юрта боахама — 9-24-06; культуро — 9-24-05; письмой — 9-24-07; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря 9-24-00; отделов: партийной жизни — 9-24-04, промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-06; культуры — 9-24-05; писем — 9-24-07; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинареи, ереи, шоаттеи деношка

СФ02321. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 2702.